

GORENJSKI GLAS

LETO V. — ST. 39 — CENA DIN 6.—
KRANJ, DNE 20. SEPTEMBERA 1952

GLASILLO OSVOBODILNE FRONTE ZA GORENJSKO

Na veličastnem zberu v Dolenjskih Toplicah so Gorenjci z vsemi ostalimi Slovenci svojemu Titu ponovno obljubili:

Mi s Tvoje poti ne bomo krenili nikdar!

Praznik, kakršnega Slovenija v svoji zgodovini še ni doživel

Kdor se je udeležil veličastne proslave 10. obletnice prvih slovenskih brigad — Cankarjeve, Gubčeve, Sercerjeve in Tomšičeve — mu res skoraj ne bi bilo treba še posebej pisati o prazniku, kakršnega Slovenija v svoji zgodovini še ni doživel. Vendar mislimo, da je dolžnost tudi našega lista, da ohrani vsaj medijo podobo vsega tistega, kar se je v nedeljo v Dolenjskih Toplicah zgodilo. To zaradi tega, ker spomin z leti obledi, pisana beseda pa ostane.

Nad 250.000 ljudi vseh mogočih poklicev — oficirjev naše armade, bivših borcev in bork, delavcev, namestencev in kmetov obojega spola — je bilo zbranih na prostranih jasah in gozdovih okrog taborišča. In v veselju ugotavljamo, da je bilo med to četrtmillesko armando tudi nad 20.000 Gorenjev. Od vseposod se prihitali: Od Rateč v gornješavski dolini, iz bohinjskega kota, z Jezerskega kota, s sorškega polja, iz Škofje Loke, iz Selške in Poljanske doline, iz Loke, iz Selške in Poljanske doline, iz Medvod in kamniškega kota, od vseposod.

Vendar se moti, če kdo misli, da so bili na ogromnem taboriščnem prostoru na enem kraju zbrani samo Gorenjci, na drugem Dolenjci, na tretjem Primorci, na četrtem Stajerci, tam nekje spet Ljubljanci itd. Ne, vse je bilo pomezano med seboj, vse ena sama velika družina, ena sama enotnost in bratstvo, ena sama velika in kreplka pest — kadar je to tako lepo in prav upodobil umetnik v taborinem znaku...

Nekaj pred 10. uro dopoldne je med vso to veliko družino prispe了解 tudi njen učitelj, maršal Tito. Sprejel ga je predsednik vlade LRS tov. Mila Marinko, obkrožen s člani CK KPJ in CK KPS ter ljudske oblasti. Ko so ljudje zvedeli, da se nahaja v njih sred maršala Tita, je veselje prikeljelo do vrhuncu. Ploskanjan in vsklikovanju ni bilo ne konca ne kraja. Ni mogoče z nekaj besedami opisati ljubezni in vdanski, ki ju je naše ljudstvo ob tej prilidi ponovno izkazalo svojemu velikemu voditelju. Tisti, ki so vse to doživelj, bodo še dolgo žive priče, kako ves slovenski narod stoji kot granitna stena za svojo Partijo s tov. Titom na celu.

Ko je maršal sprejel raport časne vojaške straže in borcev prvih slovenskih brigad, je pričel slavnost podpredsednik Glavnega odbora Zvezne borcev in narodni heroj Jože Borštar. Le-ta je na kratko orisal slavno pot prvih slovenskih

brigad, ki so bile sestavljene iz samih prekaljenih v larjavih borbah proti okupatorju in domačim izdajalcem preizkušenih borcev.

Svoj govor je tov. Borštar zaključil z besedami:

Tovariš maršal Tito!

Kakor smo šli zmagovali skozi najhujše burje in viharje za časa vojne, tako vlagamo tudi danes pod vodstvom Partije in tvojim vodstvom, tovoriš Tito, vse sile in napore za izgraditev naše so-

cialistične domovine Jugoslavije. Neustrešno gledamo v bodočnost, pa naj vihar prihruje z Vzhoda ali Zahoda.

Mi s tvoje poti ne bomo krenili nikdar!

Ko se je več minut trajajoči vihar: Tito! — Partija! — Heroj Tito! — Mi smo Titovi — Tito je naš! naposled polegel je spregovoril prijubljeni voditelj. Iz njegovega govorja, ki ga je dnevno časopisje priobčilo v celoti objavljamo le nekaj najvažnejših misli:

Iz govora maršala Tita

Ko je med drugim omenil, da smo si priborili svojo svobodo zaradi enotnosti vseh jugoslovenskih narodov in tako odpravili nacionalno vprašanje kot problem, ki je moril naše narode, se je dotaknil še »pomoči«, ki nam jo je sredi težav hotel vsliliti »veliki ruski brat«. Ta pomoč dozdevnega velikega brata pa bi za nas ne pomenila nič drugega kot novo suženjstvo. Zato tako pomoč odkljamamo.

Ko je govoril o slabih letinah in drugih elementarnih nesrečah, ki nas spremajo vsa leta po vojni, je med drugim dejal:

»Tudi letos, ko smo končno mislili, da bomo splivali iz težav in ko smo računali, da bo vse dobro poteklo, je bila strahovita suša v vseh naših krajih države, v naših žitnicih — Vojvodini, Slavoniji in drugod. Seveda nas to ne je povzročila suša, ne smemo pozabiti, da nas mora prav to spodbuditi, da bomo do skrajnih meja strigli vse, kar je potrebno, da rešimo, kar da rešiti, da se posledice ne bi odražale na naši ekonomiki, zlasti v kmetijstvu, več let. Potrebno bo skrajno varčevanje v vsakem pogledu, potrebna disciplina, zavest o veličini škode in zavest o tem, kakšne posledice ima ta škoda.

V nadaljnem svojem govoru je maršal Tito govoril o pomoči nekaterih držav, predvsem Amerike, Anglije in Francije, ki so jo nudile in jo še nudijo naši državi. Vendar pa vsa ta pomoč ni in ne sme biti sredstvo, da bi nekateri posamezniki na Zahodu to pomoč izkoristili za uresničenje svojih dočlenih želja in popuščanje z naše strani pri graditvi boljšega in srečnejšega življenja.

Maršal Tito je vse to bolj potreblj kot propaganda za reševanje njihovih lastnih notranjih zadev. Kondominium (skupnega vladanja) se bojijo. Bojijo se ga zato, ker bi čez 10 ali 15 let kondominija po skupni upravi z menjavanjem guvernerja vsaka tri leta lahko popravila tista dejanja oziroma bolje zla dejanja, ki so jih prizadevali fašisti našemu prebivalstvu dan na dan skozi desetletja. Dvakrat let so na tem ozemlju razna-

rodovali naše ljudi in mi imamo vso pravico, da zahtevamo 20 let za popravje te denacionalizacije (raznarodovanja).

No zahtevamo, da bi bila tam (v Trstu) naša jugoslovenska uprava oziroma vsa oblast, prav tako pa ne dovolimo, da bi bila njihova. Naj imu Trst svojo oblast tistega naroda na svobodnem ozemlju Trsta, id živi tam, takoj v Trstu kakor v vseh (kjer žive samo Sloveni), oblast, ki bo ustrezala njemu, pod nadzorstvom enega ali drugega guvernerja. Nočjo (v Italiji) silšati o tem. Oni vedo, kaj bi iz tega nastalo. Zato danes vztrajajo na tem in priskrivajo na zaveznike na Zahodu, da bi se tržaško vprašanje rešilo na podlagi tritranske deklaracije. Pravini in povedel sem že nujno im zahodnim zaveznikom, da ne priznavamo tritranske deklaracije, da tako dolgo, dokler Italijani nosijo to deklaracijo v žepu kot pilulo proti glavoboli, ne more biti govor o tem, da se res vprašanje Trsta.

Ko je maršal Tito še podrobnej razčlenil naše zahteve glede Trsta in pri tem naglasil, da bo Jugoslavija sodelovala v vsakim, ki misli posteno, da smo na strani tistih, ki so proti novim vojnam je svoj govor zaključil z besedami:

Tovariši in tovarisi! S tega mesta vas ponovno toplo pozdravljam in želim iz sreč delovnimi ljudem Slovenije, ki so premagali velike napore in dosegli odlične rezultate, da bi vztrajali pri graditvi socializma v svoji domovini in prispeli svoj delček skupnosti, da bi zaplapolala začasta socialistična nekoga dne v vsem svojem sijaju na tej veličastni zgradbi, ki se imenuje nova Federativna ljudska republika Jugoslavija.

Naj živi Ljudska republika Slovenija! Naj živi Federativna ljudska republika Jugoslavija!

Govor maršala Tita so množice večkrat prekinjale z dolgotrajnim pliskanjem in odobravanjem. Ob zaključku pa se navdušenje kar ni hotelo poleči. Ko je tov. Tito odhalil s svojim spremstvom proti Toplicam so mu množice napravile gost špalji na obeh straneh ceste in ga veselo in prisrčno pozdravljale, srečne, da so galahko gledale v svoji sredini.

Ob zvokih številnih godb in pevskih zborov se je po zborovanju razvilo splošno partizansko ljudsko ravanjanje in se je tako partizanski tabor slovenskih brigad razvil v prav praznik vsega slovenskega delovnega ljudstva.

Gospodarskih podjetij je pri njih v toliko pomembnejštvju, ker smatrajo, da je to dolžnost delavškega sveta. Zato bodo morale partizske organizacije v proizvodnji in na terenu usposobiti celoten kolektiv, da bo znal upravljati svoje podjetje. V proizvodnih obratih smo ugotovili še to, da so partizske organizacije nekoliko omolovačevali sindikalno organizacijo. Seveda so tega krive tudi sindikalne organizacije same, ker se še niso dovolj usposobile reševati vsa politična vprašanja pred celotnim kolektivom.

Maršalova zdravica Slovencem

Na slavnostnem kosilu v hotelu Toplice, ki so se ga udeležili bivši borce prvih slovenskih brigad, zastopniki Partije, armade in množičnih organizacij, je maršal Tito na zdravico predsednika vlade LRS Mila Marinka odzdravil in med drugim dejal, da tako veličastnega prizora, tako velikanske množice v Sloveniji, ki je majhna po številu prebivalcev, ni pričakoval.

»Ko sem gledal današnjo proslavo, je dejal maršal Tito, »mi je prihajalo mnogo raznih misli in bil sem ganjen od radosti, ko sem videl, da kolektivna zavest, socialistična zavest vseh naših ljudi prežema čedulje širše množice, kar se izraza v tem, da prehodijo ljudje deset in sto kilometrov, da bi tudi izraza svojemu navdušenju, da bi povedali svoje misli in se spomnili preteklosti, ki so jo preživelj.

Vem, da je pri nas mnogo težav. Ljudje, ki delajo in grade, ne morejo vedno s pesmijo delati. pridejo tudi znoj, napor in težave. Vse to pa delamo zaradi enega veličastnega smotra, zaradi zgraditve lepše prihodnosti.

Lahko vam povem, da sem redkokdaj, morda celo nikoli, videl takšno zborovanje, kot je bilo današnje. Povsed, kjerkoli potujem, srečujem iste izraze navdušenja in to ustvarja pri nas oddočnost in voljo, da hočemo nadaljevati po naši poti, pa naj bo kar koli. V našem dnevnem delu je seveda dosti velikih muk in težav. Pri tem delu najbolj čutimo tisto, kar nas ovira, da bi napredovali, pa malo pozitivnega. Ko pridev na take proslave, sem srečen in zadovoljen, ker vidim tudi tisto, kar je pozitivno. Te pozitivno je izraz na obrazih ljudi, izraz navdušenja. Naši ljudje si zavedajo svojih težav in uspehov.«

Nato je maršal Tito poudaril, da je napravila Slovenija velikanski korak naprej zaradi naporov svojih delovnih ljudi in da mora pomagati zaostalejšim republikam.

»Če zahtevamo, je dejal dalje maršal Tito, »da gredo ljudje iz Slovenije in druge republike, ne delamo tega zato, da bi tam ljudje omedlevali od dela, pač pa zato, da bi bili učitelji in pomagali pri vzgoji kadrov in delavcev. Slovenija nam mnogo pomaga, da laže obvladujemo tehnično zaostalost.«

Dvigam čašo za razvoj in srečo slovenskega naroda, za razvoj in srečo vseh naših republik, za delovne ljudi Slovenije, ki dajejo velike napore za izpolnitev nalog, ki smo jim jih naložili.

Naj živi Ljudska republika Slovenija! je končal svojo zdravico maršal Tito.

Aktivno politično udejstvovanje - osnovna naloga vsakega partijca

V zvezki s pripravami za VI. kongres KPJ je naš dopisnik obiskal sekretarja Okrajnega komiteja KPS Radovljica tov. Milana Kristjana in mu stavljal nekaj vprašanj, na katera je tov. Kristjan radevoval.

Vprašanje: Kakšni uspehi in slabosti se kažejo v teh pripravah?

Odgovor: Najprej je treba ugotoviti, da so organizacije v proizvodnji mnogo boljše, kakor smo mislili. Pri vseh teh, predvsem v Železarni Jesenice, vidimo, da so po zaslugu Partije postali delavški sveti tisti forum, ki naj rešuje vse probleme. Delavci prepuščajo reševanje spornih vprašanj delovskemu svetu.

Dosedanje odprte partizske sestanke v radovljiskem okraju lahko razdelimo v tri grupe. Prvič: v sestanke, kjer prihaja do izraza še birokratizem, kakor je bil primer OPO trgovskih uslužbenec na Jesenicah, kjer so ljudje člane te organizacije zasliševali kot nekakso obtoženje, ali primer OPO Zlatorog v Bohinjski Bistrici, kjer so člani diktatorsko trdili, da so vse probleme sami rešili itd. Drugič: v sestanke, kjer obravnavajo ozke krajevne probleme, vsled česar so bolj podobni navadnim množičnim sestankom. Tretjič: v sestanke, kjer so do kraja prekinili z vsemi navedenimi slabostmi, ampak nastopa Partija, ki izrazita politična organizacija.

Značilnost letosnjih partizskih sestankov je tudi, da se sedaj komunisti ne branijo več funkcij sekretarjev. Edini primer, da izvoljeni ni hotel prevzeti funkcije, se je pri nas zgodil na Bledu. Osebni spor, ki so bili prej čestotljivi, se danes zelo redki, kar dokazuje, da je prodrla v mlajše člane globlja zavest.

Vprašanje: Kakšni problemi se izstopajo v predkongresnih pripravah?

Odgovor: Predvsem problem nadaljnje demokratizacije in decentralizacije gospodarskega računa na obrate. Nekaterim še danes ni povsem razumljivo, da se bodo moral delavci-proizvajalci zaceti zanimati tudi za komunalno skupnost. To slabost je predvsem opaziti pri organizacijah na terenu, ki se v glavnem ukvarjajo z drobnimi in ozklidnimi osebnimi problemi. Zavest o upravljanju

